

Hoek 1: voedsel

Aan het begin van de mensheid hielden de vrouwen zich vooral bezig met voedsel verzamelen. Ze plukten bessen en kruiden. Ze gebruikten het voedsel om een maaltijd te bereiden of maakten daarvan geneeskrachtige thee. Om soep te koken legden ze gloeiende stenen in water met kruiden, zodat het water warm werd. Vlees legden ze in het vuur. Zo werd het gaar en was het beter te verteren. Vuur maakten ze met **silex**.

De mannen hielden zich vooral bezig met jagen. Meestal deden ze dat in groepen, zodat ze ook op grotere dieren konden jagen. Een hertenbokje, haas, vos, vis en **mammoet** behoorden tot de vangst. Als het voedsel op was, trokken de mensen verder. Ze 'volgden' hun voedsel. De oudste of dapperste man was de baas van de groep. Later veranderde het klimaat en werd het warmer. De laatste **ijstijd** was voorbij. Vanaf dan gingen de mensen soms langer op dezelfde plaats wonen. Ze bewerkten grond en kweekten voedsel. Ze bleven ook jagen en leefden dus als jager en boer. Ze hielden dieren 'gevangen', zodat ze minder moesten gaan jagen.

Zo werd de voedselverzamelaar langzaamaan boer. Zo werd de jager langzaamaan veeteler. Er waren ook volkeren die bleven jagen en rondtrekken.

Hoek 2: vuur

De mens ontdekte het vuur doordat het soms in de natuur voorkomt. Denk maar aan een boom die door de bliksem getroffen wordt of aan een bos dat door de warmte vuur vat. Daardoor leerde de mens dat vuur voor warmte zorgt en dieren doet vluchten. Het duurde nog een hele tijd voordat de mens erin slaagde om zelf vuur te maken. Dat ontdekte hij pas later. Soms deed de mens dat door een stokje droog hout tussen de handen te wrijven. Maar met sommige stenen, zoals vuurstenen, kon het makkelijker.

Hoek 3: kledij

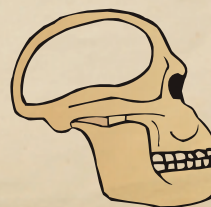
Aan het begin van de mensheid droegen de mensen dierenhuiden om zich te beschermen tegen kou en regen. Ze vilden de gedode dieren. Ze droogden de huiden en naaiden ze met de pezen van de dieren aan elkaar. De naalden maakten de mensen van been, steen of hoorn. De kledij versierden ze met benen kraaltjes of schelpjes.

Later, toen mensen dieren hielden voor het vlees, leerden ze van wol draden spinnen en ontstond het weven. Dierenhuiden werden vervangen door wollen kledij.

In die periode ontstonden de sokken, al leken die niet op de sokken die jij nu draagt.

huid	→	mantel, schoenen, lendendoek of tentzeil
vlees	→	voedsel
beenderen	→	pijlpunt, naald, gebruiksvoorwerp
slagtanden	→	werktuigen, speerpunt
blaas	→	waterzak
pezen	→	naaien
huid met haar	→	warme kledij

HOMO
HABILIS

Hoek 4: wonen

Aan het begin van de mensheid schuilden de mensen vooral in grotten. Zo beschermden ze zich tegen kou en regen. Ze verwarmden en verlichtten de grotten met vuur. Ze versierden de muren met mooie tekeningen, gemaakt met houtskool of plantensap. Ook kerfden ze met een hard voorwerp in de rotswand, zodat er een afbeelding verscheen. Als het weer het toeliet, bouwden ze een hut van takken, dierenhuiden en hout. Soms gebruikten ze de slagatanden van een mammoet als geraamte voor de tent. Later, toen de mensen niet meer rondtrokken om voedsel te zoeken, bouwden ze huizen van grote blokken klei of leem, in elkaars buurt. Zo ontstonden dorpen.

Hoek 5: leven en dood

Wat deed de prehistorische mens als er iemand stierf?

Er zijn bewijzen gevonden van verschillende manieren van begraven. Toen de prehistorische mens nog rondtrok, hechtte hij weinig belang aan het begraven van de doden. Later, toen de mensen ergens vast bleven wonen, werd het begraven van de doden belangrijker.

Het waren de neanderthalers die als eersten hun doden begroeven. Ze maakten een kuil in de grond waarin ze de dode legden. Ze gooiden de kuil dicht en legden er stenen op. In verschillende grotten heeft men zulke kuilen teruggevonden.

Grafheuvels

Grafheuvels zijn echte heuvels waarin onderzoekers menselijke resten hebben gevonden. Soms vonden ze resten in een urne. Daaruit kun je afleiden dat men mensen cremeerde. Soms vonden ze resten begraven in een kist. Men heeft grafheuvels gevonden met de resten van verschillende personen, een soort massagraf. Maar men heeft ook grafheuvels gevonden met de resten van één persoon. Waarschijnlijk ging het dan om een belangrijk iemand. De mensen maakten pas grafheuvels toen ze niet meer rondtrokken.

Hunebedden

Hunebedden zijn stenen grafkamers waarin meerdere mensen begraven werden. Men plaatste een aantal stenen in een kuil in een kring en bedekte ze met een grote steen. Het was een heel karwei om een hunebed in elkaar te knutselen.

In de graven heeft men niet alleen menselijke resten gevonden. Men vond er ook sieraden, potten, gereedschap, wapens ... Wetenschappers denken dat de prehistorische mensen geloofden in een leven na het leven op aarde en dat ze daarom spullen meegaven aan de doden. In sommige graven zijn resten gekleurde aarde gevonden. Daaruit kunnen we afleiden dat de prehistorische mensen een vaste gewoonte hadden bij het begraven van hun doden. Zie je gelijkenissen met de manier waarop wij mensen begraven?

